

РЕШЕНИЕ НА СЪДА

3 юни 1992 година*

„Социална сигурност – Признаване на неработоспособност”

По дело С-45/90

с предмет преюдициално запитване, отправено до Съда по силата на член 177 от Договора за ЕИО от страна на Arbeitsgericht Löffelbach (Федерална република Германия) в производството, висящо пред този съд между

Alberto Paletta,

Vittorio Paletta,

Raffaella Paletta,

Carmela Paletta

и

Brennet AG

относно тълкуването на член 18, параграфи 1 и 5 от Регламент (ЕИО) № 574/72 на Съвета от 21 март 1972 г. за определяне на реда за прилагане на Регламент (ЕИО) 1408/71 за прилагането на схеми за социална сигурност на заети лица и техните семейства, които се движат в рамките на Общността (ОВ L 74, стр. 1),

СЪДЪТ,

в състав: г-н О. Due, председател, г-н R. Joliet, г-н F. A. Schockweiler, г-н F. Grévisse и г-н P. J. G. Картеун, председатели на състав, г-н G. F. Mancini, г-н С. N. Какouris, г-н J. C. Moitinho de Almeida, г-н G. C. Rodríguez Iglesias, г-н M. Díez de Velasco и г-н M. Zuleeg, съдии,

генерален адвокат: г-н С. Gulmann,

секретар: г-н J. A. Ромре, помощник-секретар,

като има предвид писмените становища, представени:

- за германското правителство, от г-н Ernst Röder и г-н Joachim Karl, в качеството на представители,

- за нидерландското правителство, от г-н В. R. Вот, главен секретар на Министерството на външните работи, в качеството на представител,

* Език на производството: немски.

- за Комисията на Европейските общности, от г-жа Karen Banks и г-н Bernd Langeheine, членове на нейната правна служба, в качеството на представители,

предвид Доклада от съдебното заседание,

след като изслуша устните становища на ищците по главното производство, за които се явява г-н Klaus Lörcher, Rechtssekretär от DGB (Deutscher Gewerkschaftsbund), Landesbezirk Baden-Württemberg, на ответника по главното производство, за който се явява г-н Emil Schelb, Assessor от Verband der Baden-Württembergischen Textilindustrie e.V., на германското правителство и на Комисията в съдебното заседание от 17 октомври 1991 г.,

след като изслуша заключението на Генералния адвокат, представено в съдебното заседание от 21 ноември 1991 г.,

постанови настоящото

Решение

1. С Определение от 31 януари 1990 г. получен в съда на 21 февруари същата година Arbeitsgericht Lörrach (Трудов съд на Lörrach) (Федерална република Германия) е поставил по силата на член 177 от Договора за ЕИО няколко преюдициални въпроса относно тълкуванието на член 18 от Регламент (ЕИО) 574/72 на Съвета от 21 март 1972 г., за прилагането на схеми за социална сигурност на заети лица и техните семейства, които се движат в рамките на Общността (ОВ L 74, стр. 1).

2. Тези въпроси са повдигнати в рамките на спор между г-н Vittorio Paletta, съпругата му Raffaella, и двете им деца Carmela и Alberto, всичките италиански граждани и техния работодател, дружеството Brennet AG (наричано по-нататък „Brennet“), установено във Федералния република Германия по отношение на отказ на последния да продължи да изплаща заплатите на заинтересованите в съответствие с Lohnfortzahlungsgesetz (германски закон за запазване на заплатата) от 27 юли 1969 г. (BGBl. I, стр. 946, наричано по-нататък „LFZG“).

3. Според LFZG, работодателят трябва да запази в интерес на работника, който преди да постъпи на работа е бил възпрепятстван, вследствие на нетрудоспособност и без умисъл от негова страна, да изпълнява работата си, заплащането на заплатата през периода на нетрудоспособност за период от 6 седмици.

4. От определението за препращане става ясно, че ищците по главното производство са съобщили, че са болни по време на отпуската, която им била дадена от Brennet, за периода 17 юли - 12 август 1989 г., и че последния им е отказал да заплати заплатите им през първите шест седмици, които следват началото на болестта, с мотива че не се чувства обвързан от медицинските заключения, извършени в чужбина, в чиято истинност има сериозни основания да се съмнява.

5. Ищците по главното производство са обжалвали срещу тези решения пред *Arbeitsgericht Lörrach* като са изтъкнали, че *Brennet* като не е използвал възможността, предвидена в член 18, параграф 5 от Регламент № 574/72, посочен по-горе, да подложи на преглед заинтересования от избран от него лекар, е обвързан фактически и правно с медицинските заключения, извършени от институцията по място на пребиваване по отношение на започването и продължителността на тяхната нетрудоспособност. В това отношение са се позовали на Решение на Съда от 12 март 1987 г., по дело *Rindone*, точка 15 (22/86, *Recueil* стр. 1339), което въпреки че се отнася за случаи, когато компетентната институция е институция за социална сигурност би било валидно и в случаи, когато компетентната институция е работодател.

6. С цел да разреши спора *Arbeitsgericht Lörrach* е решил да спре производството и да постави на Съда следните преюдициални въпроси:

„1) Принципите, установени в Решение 22/86 на Съда на ЕО– трети състав – от 12 март 1987 г. що се отнася до тълкуването на член 18, параграфи 1 и 5 от Регламент (ЕИО) 574/72 на Съвета, трябва ли да бъдат приложени изцяло или частично в случаи, в които плащане на парични обезщетения в случай на болест е направено от работодателя, а не от институцията за социална сигурност, като например съгласно членове 1 и последващи от *Lohnfortzahlungsgesetz* на Федерална република Германия от 27 юли 1969 г. (*Bundesgesetzblatt*, I, стр. 946, последно изменен със Закон от 20 декември 1988 г. - *Bundesgesetzblatt*, I, стр. 2477)?

По-специално:

2) институцията, отговорна за запазване на плащането на заплатата в случай на болест в съответствие с действащото във Федерална република Германия законодателство по отношение на работниците съгласно членове 1 и последващи от *Lohnfortzahlungsgesetz* трябва ли да се произнася по искането за парични обезщетения, като се основава фактически и правно на заключенията, направени от институцията по място на пребиваване на служителя що се отнася до настъпването и продължителността на нетрудоспособността?

3) Ако на въпрос № 1 се отговори утвърдително: същият ли е отговорът, когато работодателя, който е институцията, компетентна да изплати обезщетението на запазване на заплатата съгласно член 1 от съответния закон, не разполага с възможност, фактическа и правна, да провери заключението за настъпване на нетрудоспособността освен тази да покани компетентната здравна каса - която в случая не е пряко задължена да изплаща обезщетенията – да подложи служителя на преглед от лекар (или неин медицински служител) по неин избор по смисъла на член 18, параграф 5 от Регламент (ЕИО) № 574/72?”

7. За пълните подробности относно обстоятелствата по делото по главното производство, развитието на производството и писмените заключения, представени на Съда, се прави позоваване на Доклада от съдебното заседание. Тези данни на преписката по делото по-нататък се упоменават или обсъждат само доколкото е необходимо за мотивирането на Съда.

8. С преюдициалните въпроси, препращащият съд цели по същество да установи дали член 18, параграфи 1 - 4 от Регламент № 574/72, посочен по-горе трябва да се тълкува в смисъл, че компетентната институция, дори тогава когато е работодател, а не институция за социална сигурност, е обвързана фактически и правно с медицинските заключения, направени от институцията по място на пребиваване или по място на престой по отношение на настъпването и продължителността на нетрудоспособността, когато тя не е подложила заинтересования на преглед от лекар по неин избор, така както разрешава параграф 5 от същия член.

9. Член 18, параграфи 1 - 4 установява процедура, според която институцията по място на пребиваване трябва да констатира настъпването и продължителността на нетрудоспособността на работниците, които искат да се ползват от парични обезщетения, посочени в този член. Въпреки това, компетентната институция си запазва възможността да извърши преглед на заинтересования от лекар по неин избор (параграф 5).

10. Трябва да се уточни в това отношение, че член 18, посочен по-горе, който се отнася до работници, чието местожителство е в държава-членка, различна от компетентната държава е, по силата на член 25 от същия регламент, приложим спрямо работници, които са се разболели по време на престой в друга държава-членка.

11. В Решението от 12 март 1989 г., по дело Rindone, посочено по-горе, точка 15, Съдът е заявил, че „член 18, параграфи 1 - 4 от Регламент № 574/72 трябва да се тълкува в смисъл, че ако компетентната институция не се възползва от възможността, предвидена в параграф 5, а именно да подложи заинтересования на преглед от лекар по неин избор, тя се обвързва, фактически и правно, с медицинските заключения на институцията по място на пребиваване що се отнася до настъпването и продължителността на нетрудоспособността”.

12. За да се отговори на поставените въпроси, първо трябва да се провери дали отпуснатите обезщетения от работодателя с цел запазването на заплатата, предвидена в член 1 от LFZG представляват обезщетения за болест по смисъла на Регламент (ЕИО) № 1408/71 на Съвета от 14 юни 1971 г. за прилагането на схеми за социална сигурност на заети лица и членове на техните семейства, които се движат в рамките на Общността (ОВ L 149, стр. 2).

13. Трябва да се напомни, че съгласно 4, параграф 2 от Регламент № 1408/71, този регламент се прилага за схеми, които касаят отговорността на работодател за обезщетенията, посочени в параграф 1, между които е и обезщетението за болест (параграф 1, буква а)).

14. Според германското и нидерландското правителство спорните обезщетения не представляват обезщетения за социална сигурност по смисъла на член 4 от Регламент № 1408/71, и следователно този регламент, както и Регламент № 574/72 не са приложими.

15. И ако е вярно, че Съдът в Решението от 13 юли 1989 г., по дело Rinner-Kühn, точка 7 (171/88, Recueil стр. 2743), е отсъдил, че запазването на заплащането на

заплата на работника в случай на болест, предвидено в LFZG попада в понятието „заплащане” по смисъла на член 119 от Договора, то от тук не следва, че обезщетенията, изплащани от работодателя в тази връзка не представляват същевременно обезщетения за болест по смисъла на Регламент № 1408/71.

16. Отговор на въпроса дали едно обезщетение влиза в приложното поле на Регламент № 1408/71, зависи най-вече от елементите, които съставляват упоменатото обезщетение, и по-специално от неговите цели и условия за отпускане, а не от факта, че едно обезщетение е квалифицирано или не от национално законодателство като обезщетение за социална сигурност (вж., *inter alia*, Решение от 27 март 1985 г., по дело Ноескх, 249/83, Recueil стр. 973, точка 11).

17. В това отношение трябва да се отбележи, че от една страна от спорните обезщетения работника се ползва само в случай на болест, и че от друга страна изплащането на въпросните обезщетения за период до шест седмици преустановява изплащането на дневните обезщетения за болест, предвидени в Sozialgesetzbuch (германски социален кодекс), чийто характер на обезщетения за болест не се оспорва.

18. Обстоятелството, че финансовата тежест от упоменатите обезщетения е за работодателя, не би могло противно на това, което поддържат германското и нидерландското правителство, да попречи на включването на спорните обезщетения в приложното поле на Регламент № 1408/71, тъй като съгласно съдебната практика на Съда (вж. Решение от 24 февруари 1987 г., по дело Giletti, 379/85 - 381/85 и 93/86, Recueil стр. 955, точка 7), квалифицирането на едно обезщетение като обезщетение за социална сигурност, обхванато от този регламент не зависи от начина му на финансиране.

19. Следователно обезщетения, като тези, изплащани от работодателя с цел запазване на заплатата съгласно член 1 от LFZG представляват обезщетения за болест по смисъла на член 4, параграф 1 от Регламент № 1408/71.

20. Трябва след това да се прецени дали член 18 от Регламент № 574/72 е приложим, когато обезщетения за болест се изплащат от работодателя.

21. Трябва в това отношение да се отбележи, че член 1, буква о) iv) от Регламент № 1408/71 предвижда, че работодателя може да бъде разглеждан като „компетентна институция” по смисъла на този регламент „при схема, свързана с отговорност на работодателя за обезщетенията, посочени в член 4, параграф 1”.

22. Доколкото определенията на член 1, посочен по-горе, са били взети в Регламент № 574/72 (член 1, буква в)), понятието за „компетентна институция” по смисъла на член 18 от Регламент № 574/72 има същия обхват в двата разглеждани регламента.

23. От това следва, че член 18 се прилага също и в случая, когато компетентната институция е работодателя.

24. Това тълкувание се налага, *a fortiori*, тъй като съответства на целта на член 18, посочен по-горе, която се състои по-специално в премахване на трудностите при представяне на доказателство за работник, чиято работоспособност междуременно се е възстановила, и следователно да насърчава свободното движение на работници мигранти, колкото е възможно повече, което е едно от основните принципи на Общността (Решение от 12 март 1987 г., по дело Rindone, посочено по-горе, точка 13).

25. За да се отговори на националния съд, трябва да се прецени дали тълкуванието на член 18, което произтича от Решението от 12 март 1987 г., по дело Rindone, посочено по-горе, точка 15 е валидно също така в случая, когато работодателя не разполага с никаква друга възможност да установи нетрудоспособността освен тази да покани здравната каса да положи работника на преглед от лекар по неин избор в съответствие с параграф 5 от същия член.

26. Brennet, германското и нидерландското правителство, както и Комисията констатира, че работодателя, във всички случаи, не може да се възползва от предвидената в член 18, параграф 5, посочен по-горе, възможност. Всъщност, удостоверението за нетрудоспособност, издаден от институция по място на пребиваване не се изпраща директно на работодателя, а идва до него посредством здравната каса, което предполага забавяне и често пъти му пречи да узнае за нетрудоспособността по време на нея. Освен това работодателят много често не знае къде точно се намира работника, който е в отпуск и във всеки случай не познава консултиращите лекари, които практикуват на мястото на пребиваване. Единствената останала възможност следователно е да поиска от компетентната здравна каса да извърши такъв преглед без обаче да е в състояние да я задължи да го направи.

27. Трябва да се отбележи, че трудности като тези, посочени по-горе не са в състояние да поставят под въпрос тълкуването на разпоредбите на този регламент, както следва от неговата формулировка и цел. Подобни практически проблеми обаче могат да бъдат разрешавани чрез приемането на национални мерки или мерки на Общността, за да се подобри информираността на работодателите и да се улесни достъпа им до процедурата, предвидена в член 18, параграф 5 от Регламент № 574/72.

28. Следователно трябва да се отговори на въпросите, поставени от националния съд, че член 18, параграфи 1 - 4 от Регламент № 574/72, трябва да се тълкува в смисъл, че компетентната институция дори в случая, когато работодателя, а не институция за социална сигурност е обвързан, фактически и правно, от медицинските заключения на институцията по място на пребиваване или по място на престой що се отнася до настъпването и продължителността на нетрудоспособността, когато не е подложила заинтересования на преглед от лекар по неин избор, както разрешава параграф 5 от същия член.

По съдебните разноски

29. Разходите, направени от германското и нидерландското правителство, както и от Комисията на Европейските общности, които са представили становища пред Съда, не подлежат на възстановяване. С оглед на обстоятелството, че за

страните по главното производство настоящото дело има характер на инцидентен установителен иск в производството, висящо пред националния съд, последният следва да се произнесе по съдебните разноски.

По изложените съображения,

Съдът,

като се произнася по въпросите, поставени пред него от Arbeitsgericht Lörrach, с Определение от 31 януари 1990 г., реши:

Член 18, параграфи 1 - 4 от Регламент (ЕИО) № 574/72 на Съвета от 21 март 1972 г. за определяне на реда за прилагане на Регламент (ЕИО) № 1408/71 за прилагането на схеми за социална сигурност на заети лица и техните семейства, които се движат в рамките на Общността, трябва да се тълкува в смисъл, че компетентната институция дори в случая, когато работодателя, а не институция за социална сигурност е обвързан, фактически и правно, от медицинските заключения на институцията по място на пребиваване или по място на престой що се отнася до настъпването и продължителността на нетрудоспособността, когато не е подложила заинтересования на преглед от лекар по неин избор, както разрешава параграф 5 от същия член.

Подписи

Произнесено в открито съдебно заседание в Люксембург на 3 юни 1992 година.

Подписи